

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neratificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
I A S E R A T E
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
La Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Bohalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In București la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-Körs).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe nr.
Pentru România și străinătăți:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cârgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un abonam-
ent 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 31.

Brașov, Miercuri 11 (24) Februarie

1909.

Causă și efect.

II.

Să luăm lucrurile cum s'au pe-
trecurt și cum sunt, și pe baza acea-
sta să facem, din punct de vedere
politic și psihologic, critica purtării
deputaților agresivi din coaliție, con-
duși de Batthyany, față cu deputa-
tul Iuliu Maniu.

Un noroc orb, fără să o merite
și fără ca ei înșiși să se fi așteptat,
a făcut, ca, la alegerile dietale din
1905, independenții sau kossuthiștii
să dobândească majoritatea relativă
în camera ungară, răsturnând guver-
nul și partidul tiszaișt. Acesta a fost
momentul critic în viața acestui par-
tid, dar l'a aflat în toate privințele
nepregătit. Știau kossuthiștii să facă
gură în dietă, cu cale și fără cale, să
protesteze și să amenințe față cu Au-
stria, să insulte și amenințe naționa-
litatea propriei din țară, emulând cu
creaturile guvernului în șovinism și
intoleranță; dar acest partid n'a făcut
nimic ca să poată ajunge un partid
cinsit de guvernament. Nici că și-a
dat silință, căci, după cum mergeau
trebile, își pierduse de mult speranța
de a mai ajunge vre-odată să aibă
majoritate în cameră. Acum însă căș-
tigând-o fără de veste trebuia să-și
zică: „Soartea ne-a ajutat, dacă vom
s'ajungem la putere și să o păstrăm
trebuie să ne schimbăm cu totul tac-
tica, conservând numai principiile
mari ale programului dela 1848, tre-
buie înainte de toate să ne schimbăm
dela fundament purtarea față cu na-
ționalitățile, căci vom avea de purtat
o grea luptă pentru independență și
pană când nu-și va pierde Viena orice
speranță de a putea să se folosească
de încordarea dintre Maghiari și na-
ționalități și mai ales de nemulțumi-
rea acestora, ca să ne paralizeze for-
țele, nu vom putea s'ajungem la scop
și independența va rămânea pentru
noi în veci numai un *pium desiderium*.”

Au fost bărbați puțini de tot,
dar au fost și s'au găsit și în sânul
acestui partid extrem, cari au avut
prevederile aceste. Intre ei Ludovic
Mocsary, care timp îndelungat a stat
în fruntea partidului ca președinte, a
făcut un studiu de mulți ani apro-
fundat al cestiunii naționalităților
scriind broșuri și cărți despre ea. Ela
constatat multe adevăruri ale situațiunii
reale, cum s'a prezentat ea după
1848 și după 1867 și cum se pre-
zentă în ziua de azi, și a ajuns la
concluziunea, că națiunii maghiare
nu-i rămân deschise decât două că-
rări, una care duce la împăcarea di-
năuntru și la independență și alta,
care, perpetuând stările create în de-
pendența de politica austriacă dela
1867 încoace, să facă cu puțință con-
tinuarea experimentelor periculoase
de maghiarizare.

Cine ar putea două zice, că n'au fost
bine stabilite aceste alternative?

Una numai s'ar putea obiecta că a
venit prea târziu aceasta cunoștință
și celor puțini, pentru ca să neată să
străbătă și să fie folosită de cei mulți
deja la 1905. Prea departe ajunsesse
partidele maghiare militante în des-
conziderarea și călcarea drepturilor
naționalităților, prea mult se lățise
și se înrădăcinase nenorocitul șovin-
ism nutrit aproape patruzeci de ani
cu consimțământul tacit al așa zisei
„camarille” dela Viena. Statul dualist
ungar se clădise pe un vulcan. Sub
valul înșelător al maghiarizării pro-
gresive nu creștea decât iarba veninoasă
a nemulțămirei și a dușmăniei între
popoarele țării, menite a trăi impre-
ună în pace și bună înțelegere.

După căderea regimului tiszaișt,
care, răzimat pe baionetele austriace,
crease și susținuse atâta timp această
tristă stare de lucruri, era cel mai
potrivit moment de a pune politica
maghiară pe picioarele ei proprii și
de a inaugura o adevărată eră de
consolidare și de întărire a țării. Tot-
ul s'a redus însă la un săracios apel
de înfrățire al lui Francisc Kossuth,
cu privire la care până în
ziua de astăzi stăm la îndoială, dacă
a fost sincer ori nu, și la un șir de
articole, publicate de ziarele indepen-
dente, scrise într'un ton prietinos față
cu Românii etc., incolo însă fără de
nici un miez și valoare reală.

Tot atunci, la alegerile din iarna
1905, au isbutit a se strecura în
dietă și vre-o zece deputați naționa-
liști, în partea cea mai mare Români
și au putut forma acolo un club sau
partid deosebit. Tiszaiștii afirmă, că
unii dintre acești deputați au să mul-
țamească alegerea lor împrejurării, că
kossuthiștii ar fi preferit mai bine să
se dea la o parte, ori să voteze chiar
pentru candidatul naționalist, de cât
s'ajute la izbânda unui candidat ti-
saișt. Cât adevăr poate fi în această
afirmare nu vom cerceta acum, ea
este însă caracteristică pentru dispo-
zițiunea momentană de atunci a spi-
ritelor. Nu se poate nega de aită
parte, că și între naționaliștii noștri,
cari în privința neorientării nu se
deosebiau de kossuthiști, predomină
părerea, că ar putea să urmeze un
period de politică maghiară mai con-
ciliantă. Ajunsesse a fi la modă co-
chetarea între kossuthiști și naționa-
liști, mai ales că Slavii naționaliști a-
pucaseră a inclina spre ideea inde-
pendenței. În decursul luptei parla-
mentului contra guvernului reacționar
Fejervary, s'au întâlnit de câteva ori
clubul naționalist cu majoritatea in-
dependențistă în protestări, dar n'a a-
juns lucrul nici odată la vreo acțiune
comună, fie și numai într'o singură
cestiune. Se fereau deolaltă, unii te-
mându-se poate și de aceea că-și vor
perde toată popularitatea în fața șo-
vinismului violent, care crescuse așa
de mare cu bibironul împrumutat
dela Viena doicelor tiszaiște, și cres-
cuse cu concursul cel mai activ al

opoziției koșutiste, alții văzând bine,
ba fiind chiar convinși de ceea ce ex-
primă proverbul bătrânesc: „Năravul
din fire n'are leuire” și temându-se
poate la rândul lor, că-și vor putea
perde viitorul razim ce-și închipuiau
că li-l'ar oferi într'un caz dat fac-
torii incomensurabili dela Viena.

Nu-i mirare că în astfel de cir-
cumstanțe nu s'a putut inciripa nimic,
ce ar fi fost în stare să contribuie la
realizarea unei serioase reculegeri in-
terioare, pentruca, cum zicea mai
deunăzi un fost ministru creștin-so-
cial austriac, Ungaria să poată opune
în luptă cu Austria toate forțele ei
unite.

Așa, după ultimatul dat șefilor
coaliției în audiența dela 23 Septem-
vrie 1905, independenților nu le-a ră-
mas, decât să primească situațiunea
impusă și să ia parte la guvern sub
controlul Vienei asistată de partidul
lui Andrassy și de acel al lui Zichy.
Așa s'a făcut pactul dela 1906. Kos-
suth cu ai săi legându-și mâinile în
sus față cu coroana, tot așa ca și în
jos față cu masele poporului maghiar
seduse și buimăcite de era șovinistă.
In sus s'au angajat să lucreze dacă
nu după litera, după spiritul ordinu-
lui împărătesc dela Chlopy, primind în
schimb mână liberă față cu naționa-
litățile în toate cestiunile culturale,
justifiare și administrative; în jos prin
forța împrejurărilor s'au simțit anga-
jați de a stămpăra cu ajutorul
„mâinei libere” șovinismul maseilor,
spiritele, ce nu le mai puteau su-
prima după ce le-au deșteptat, cu
nouă măsuri și prigoniri naționa-
liste, având în ascuns speranța, că
tot ei vor păcăli în cele din urmă pe
Neamț, după ce vor fi dobândit ca
cetățenii de toate graiurile din țară
să învețe și să cunoască graiul lor,
ajungând astfel prin incunjur la țintă.

În mijlocul acestor dispoziții su-
fletești a servitorilor cu cuget rezerva-
vat ai Vienei a răsunit în incinte
camerei ungare cuvântul deputa-
tului român, care aducea aminte
de-odată, cu înțeleala cu care spintecă
un trăsnet întunerecul și te face să
recunoști locul, pe care te afli, le adu-
cea aminte cât de departe, foarte de-
partele sunt încă de idealul ce l'au fost
înscris înaintașii lor pe steagul dela 1848
și cât de atârănători sunt încă de Viena.
Revolta, ce a izbucnit în ei nu s'a
produs decât sub presiunea temerei ca
poporul lor propriu să nu vadă și să
nu se convingă de impotența lor față
cu factorii, ce conduc armata și des-
tinele monarhiei, și sub presiunea
jenei grozave față cu Austriacii
cari erau puși în poziție de a se pro-
voca la declarația făcută de deputa-
tul Maniu în numele soților săi de
principiu, ca la o mărturie capitală în
favorul nizuințelor de a se susține
unitatea armatei comune.

»Conjurațiune panslavă în contra Un-
gariel.« Ziarul »Magyar Hirlap« a dat de
urmele unei noi »conjurațiuni panslave«
în contra Ungariei, deastădată cu sediul
în Praga. În clubul industriașilor din Praga,
s'ar fi ținut adevăc zilele trecute o întru-
nire, la care au luat parte și reprezen-
tanți de-ai Slovacilor, Croaților și Rutenilor.
Au rostit vorbiri deputatul ceh Soukup
atacând în mod vehement pe Maghiari.
Regretăm că nu putem reproduce în în-
tregime vorbirea deputatului Soukup, pe
care o reproduce numitul ziar. După ex-
periențele făcute la Târgu-Mureșului ne-am
putea trezi cu un nou proces pentru »re-
producere«. Vorbirea culminează în afir-
marea că Ungaria este »eldorado-ul pun-
gașilor« »iadul muncitorilor« etc. etc. Zia-
ristul slovac din Pojunt Lekotsky va vorbit
pe aceeași coardă rugând pe Cehi să vină
într'ajutor Slovacilor. Fostul redactor al
ziarului slovac »Tlzenik« Bohdan Paulu
a vorbit despre proiectul reforme electo-
rale. În numele Rutenilor din Ungaria
alianța ceho-slovacă a fost salutată de
stud univ. Sztruk. A mai vorbit și un
Croat iar adunarea s'a terminat — zice
»Bud. Hir.«, cu rostirea unui blăstem asu-
pra capetelor acelora, cari oprimă mun-
citorimea și naționalitățile și cu procla-
marea solidarității celor oprimați.

Deputatul aromân din camera tur-
cească dr. Mișu singurul reprezentant al
Românilor din Turcia a ținut, cum știm,
o vorbire în ședința camerei dela finele
lui Ianuarie a. c. în care s'a silit a docu-
menta devotamentul Românilor din Tur-
cia față cu Poarta otomană și a critica
și demasca intrigile răutăcioase ale Gre-
cilor. Cuprinsul acestui discurs ne este
cunoscut. Voim acum să arătăm, că el a
făcut cea mai bună impresiune în Con-
stantinopol și a fost cu multă bunăvoință
discutat de foile turcești. Ziarul »Zeni Ga-
zeta« zice, că d-l dr. Mișu cu toată greu-
tatea, ce o simte de a se exprima în
limba turcească, a spus mai multe adevă-
ruri istorice, răspunzând deputaților Nali
și Bushu (Greci), cari în ședințele prece-
dente a fost atacat elementul român.
Dr. Mișu a dovedit că Românii sunt fideli
statului otoman. În acest senz dânsul a
spus mult în discursul său, care e bine
scris și sprijinit de argumente tari. Ziarul
»Luran Imnel« zice, că argumentele aduse
de dr. Mișu erau nimicitoare și s'au în-
plântat ca un cutit în inima deputaților
Greci:

»Faceți sfârșit acestei stări de lu-
cruri« — a zis deputatul român — »nu
e de loc de lipsă, să căutați mult, nu e
de lipsă să întrebuițați gendarmeria și
trupele în Turcia europeană. Aruncați nu-
mai privirile voastre asupra patriarhatului
grec din Fanar, smulgeți arma absolutis-
mului, pe care o deține în mâinile sale
sub masca religiei. Atunci toată această
agitație se va sfârși.»

Boicotul austriac a încetat. Direcțiunea
Lloydului austriac a primit o telegramă
dela agentul său din Constantinopol, spu-
nând că a fost incredințat că lucrările de des-
cărcare a vaselor Lloydului vor reîncepe
astăzi.

Cestiunile bisericesti din Macedonia.
După o știre din Constantinopol în cer-
curile ministeriale se afirmă, că se va
aduce în cameră un proiect cu privire la
orânduirea cestiunilor bisericesti din Ma-
cedonia. Cu această ocazie se va rezolvi
și așa de mult discutata cestiune biseri-
cească a aromânilor.

Cestiunea balcanică.

Aplanarea conflictului austro-sârb.

În sferele bine informate vieneză circula știrea că conflictul cu Serbia se va rezolva în mod pacific.

Relațiunile sârbo-bulgare.

Un fost diplomat bulgar vorbind despre raporturile cu Serbia a făcut destăinuirii cu privire la politica pan-sârbească a regelui Petru și a guvernului sârbesc. Din cauza acestei politici, când în 1904 era aproape să se înțeleagă ambele țări, guvernul sârbesc a trimis agenți provocatori la o mare întrunire studențească în folosul înțelegerii cu Bulgaria. Agenții provocatori au strigat: »Trăiască regele Serbiei mari!« agitănd astfel pentru unirea Serbiei și Bulgariei sub dinastia Karagheorghevi.

Pentru a-și pune planul politic în aplicare, colonelul Alexandru Mașin, ucigașul regelui Alexandru al Serbiei, organizase un întreg complot în contra regelui Ferdinand. Se tipăriseră proclamații la Belgrad în limba bulgară și o mulțime de agenți sârbi și croați fuseseră trimiși în Bulgaria pentru a organiza o revoluțiune, și a proclama unirea Serbiei cu Bulgaria.

Mașin cheltuiuse cu complotul vre-un milion de dinari și reușise să cumpere pe mai mulți bulgari influenți.

Complotul s'a descoperit grație trădării unui bulgar. S'a constatat astfel, că atât politicienii sârbi cât și regele Petru fuseseră implicați în acest complot. Documentele și o corespondență compromițătoare s'ar fi furat din arhiva secretă a ministerului de externe sârbesc.

Aceste destăinuirii fac o mare senzație în cercurile politice.

Situația în Serbia.

Ministrul Pasici a declarat unui jurnalist următoarele: »Noi n'avem nici un motiv să desarmăm, cum cere Austria, deoarece preparativele noastre n'au nici un caracter agresiv. Armata noastră n'a fost până azi bine organizată și nimeni nu poate opri sau privi cu ochi răi când întărim armata noastră, ca și toate celelalte state. Contrariul ar fi o trădare de patrie și un guvern, care ar fi de părerea aceasta ar fi dărâmat de furia poporului.«

Ambasadorul rus din Belgrad, care a fost Sâmbătă la Viena, a dat asigurări liniștitoare asupra spiritului ce domnește la Belgrad. Ambasadorul a desmintit șvonurile ce au circulat în străinătate despre o scenă ce ar fi avut loc în localul ambasadei ruse între prințul George și Pasici. De altminteri, a zis ambasadorul, în privința prințului George și a spiritului public din Belgrad s'au răspândit multe legende. Spiritele s'au mai liniștit de când Serbia a primit din toate părțile sfaturi să nu se aventureze într-o acțiune primejdioasă.

Duminecă s'a ținut în Belgrad o mare manifestație de protestare în contra procesului de înaltă trădare din Agram. La manifestație au luat parte cam 5000 de persoane, care au votat o hotărâre respingând calomniile aruncate în contra sârbilor cu prilejul proceselor din Viena și Budapesta, și atrăgând atenția Europei

asupra acestui proces, care o rușine pentru lumea civilizată din secolul acesta. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Investirea Mitropoliților României.

Duminecă s'a făcut cu mare solemnitate investirea Mitropolitului-Primat și a Mitropolitului Moldovei de către Maj. Sa Regele Carol în fața miniștrilor și a înaltelor autorități române. Solemnitatea a avut loc în palatul regal. După ce noul mitropolit-primat și-a făcut intrarea în sala Tronului, unde se afla Maj. Sa Regele încunjurat de miniștri, ministrul Haret a dat citire decretului regal, prin care noul mitropolit a fost confirmat în postul său. Maj. Sa Regele a predat noului mitropolit-primat cărja mitropolitană, care luând în primire cărja, a rostit un discurs de mulțumire. Același ceremonial s'a repetat când a intrat în sală noul Mitropolit al Moldovei.

A luat apoi cuvântul Maj. Sa Regele, care a rostit următorul discurs:

»Mulțumesc înalt Prea Sfinților Voastre în numele Reginei, al Meu și al familiei Mele pentru bunele urări ce mi-le aduceți și pentru sentimentele de credință și devotament ce mi le arătați cu atâta căldură sufletească.

La rândul nostru, în această zi solemnă, când ambii mitropoliți ai țării primesc deodată investitura, nu putem lipsi a le cere să înalte rugile lor pentru mântuirea scumpei Noastre Patrii și să ne împărtășească cu ale lor binecuvântări.«

Și adresându-se I. P. S. S. Mitropolitului Primat:

»Înalt Prea Sfințite Părinte. Cu deplină încredere și vie mulțumire Ți-am încredințat toiagul arhiepiscopesc de Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României, ca semn al celei mai înalte trepte a Sfinței biserici autocefale române la care te-a ridicat glasul mării adunări.

I. P. S. Ta înlocuește pe un păstor, care un lung șir de ani a ținut cu vrednicie cărja mitropolitană și a fost prin virtuțile sale podoaba și mândria bisericii.

Adânc pătruns de îndatoririle înaltei sale chemări, mult regretatul mitropolit Iosif nu a încetat de a fi o pilă vie de blândete și de iubire creștinească, care a impus venerație tuturor. Constat cu vie bucurie, că însuflețit de duhul său curat, pacinic și smerit, vei pași pe urmele sale neșterse și vei păstori ca un sfânt odor, cultul memoriei sale atât de scumpă inimilor noastre.

Nu mă îndoiesc, că vei fi vrednic de această mare și grea moștenire și că vei păstori cu dreptate și bunătate, cu purtare de grije pentru popor și cu răvnă și osârdie pentru întărirea credinței.

Insemnata lucrare istorică ce ai încredințat-o eparhiei Râmnicului Nouului-Severin, mai este o cheazăsie că silințele I. P. S. Tale se vor îndrepta spre o înălțare și mai mare a acestui înalt scaun metropolitan.

Din adâncul inimei și spre binele țării îți doresc mulți ani de ocărnuire pașnică și vrednică ca mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României.

Apoi adresându-se I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei:

copii, cari ocupă scaunele dela masa de frunte se va socoti prețul complet.

Prețul clasei prime. De pe pământ până în Uranus inclusive vizita în Soare, în Lună și în toate planetele principale ale excursiunii, prețul minim pentru câte 50,000.000 de miluri de călătorie parcursă se socotește numai cu câte 2 dolari Pentru călătorii, cari doresc a face aceasta întreagă excursiune circulară, se face o mare reducere de preț. Cometul meu este nou și se găsește în stare excelentă constructivă și face acum pentru prima oară o călătorie. El este cel mai iute, după cum se știe și s'a recunoscut de mult, de pe întreaga linie. El în echipamentul de față percurge zilnic 20.000,000 de miluri; dar cu matrozi aleși americani și pe timp favorabil vom avansa de sigur cu 40.000,000 de miluri pe zi. Cu toate acestea nu vom da zor planetului prin o iuțală periculoasă și cometului îi vom interzice cu strictețe a se lua la întrecere cu alte comete. Pe pasagerii, cari doresc a se abate către altă regiune a lumii sau a se întoarce înapoi îi vom descărca pe alte comete. Aranjăm deci corespondențe imediate în toate punctele principale cu toate liniile sigure. Garantăm siguranță necondiționată. Nu se poate totuși nega că cerul devine nesigur prin comete vechi supuse fracționării cari de 10,000 de ani n'au mai fost văzute nici corcotate și care deja de foarte mult timp

I. P. S. Părinte,

Ales de marea adunare arhiepiscop și mitropolit al Moldovei și Sucevei, cu vie mulțumire te-am întărit în această înaltă treaptă, încredințându-ți după vechile datini, toiagul arhiepiscopesc.

Urcându-te pe scaunul metropolitan din iubita noastră a doua capitală, unde strălucesc neuitatele virtuți ale fericitului Veniamin, am deplina încredere, că vei menține tradițiile de evlavie lăsate de acest vrednic păstor, precum și necurmata grije a pregătirii tinerilor generații de păstori sufletești.

Cu drept cuvânt ai vorbit de misiunea preoțimei, căci dela ea așteaptă țara cea strajă neadormită pentru păstrarea credinței, pentru îndemnul la fapte bune și pentru întărirea morală a familiei, pe care se razămă buna orânduială a statului.

De asemeni vrednicia activitate ce ai desfășurat pe scaunul Dunărei de Jos, nu-mi lasă nici o îndoială că vei păstra cu o cuvioasă îngrijire falnicele locașuri, odoare ale pietății strămoșești ce împodobesc acest scaun metropolitan.

Dumnezeu te hrănească din darurile Sale cele bogate și cu a sa iubire de oameni, să reverse mila Sa asupra I. P. S. Tale, ca să poți fi folositor norodului, în mijlocul căruia vei trăi și să-ți îndeplinești datorile morale către scumpă noastră țară.

Din tot sufletul îți doresc mulți ani de ocărnuire și ca Domnul să te conducă și să te lumineze în sânta ta chemare.

După plecarea înaltilor prelați dela palat, a urmat o nouă ceremonie la metropolie, pentru instalarea pe scaunul mitropolit al I. P. S. Sale Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Dela Teatrul Național din București.

Poema „Carmen Seculare“ (o recenziune de Aristizza Romanescu.)

Aplauze, aclamări, ovațiuni cari nu mai conteneau, o sală în delir, și cortina se lăsa geroaie pe ultimele cuvinte ale Doinei, din acel minunat „Carmen Seculare“ al d-lor D. Anghel și St. Iosif.

A fost de nețăgăduit frumoasă, mai mult ca frumoasă, sublimă... acea neuitată după amiaza-dată în istoria artei românești — în care doi nobili poeți întorceau paginile de aur ale istoriei neamului, lăsând ca diu ele să răsară sufletele mari ale eroilor noștri: iar în jurul lor să se ridice un nimb din puibere de aur — scuturarea acelor pagini.

Cuvintele cad ca de plumb și răsune adânc în inimile Românilor, versurile să îmlădie sprintene și din ciocnirea lor, o mare de lumină, — imaginea — luminând trecutul neamului nostru și culcând ca într'un giulgiu sfânt pe Basarabi și pe Mușăteni »descălécători de neam și dătători de datini«. A fost o adevărată sărbătoare, în care am văzut triumfând împreună, cea mai mare faptă a trecutului — Unirea — și cei mai buni poeți ai noștri.

Intr'o peșteră adâncă, grea de vremuri și de stânci un bătrân care doarme și alătura de el o fecioară — o lumină — dintre acelea care mintea-ți le întâlnește în basmele de iubire, se încearcă să-

trezească... nu poate... Doarme greu bătrânul!

Un ropot de copite, un sgomot surd străbate liniștea peșterii. S'a deșteptat bătrânul... »Ce zgomot se aude, trezindu-mă din somnul meu adânc?« se întreabă el. Și un glas plin de armonie se aude zicând: »Sunt bordeie barbare, ce năvălesc a noastră țară.«

— Dar tu cine ești copilă? Îți sunt plânsi frumoșii ochi. Deși te întreb de unde vii, totuși pare că te știu prea bine. Așa grația Danubiul.

— Sunt Doina și te cunoșc pe tine. E mult de atunci. Ce vremuri sfințe... cântam ogindindu-mi trupul în unda-ți albastră, de părea un cer. Azi plâng a neamului durere și a neamului pierzare.

— Pierzare, îngână Danubiul? Țara noastră viitor de aur are.

...Iată-l ridicând tridentul, ca un mag a lui baghetă și poruncind vromurilor viitoare în fața lor să vie.

Și a văzut Danubiul, a văzut Doina și am văzut și noi deslind într'o lumină albastră descălécătorii neamului; am văzut un cer roș de sânge chemând cu nerăbdare pe Mihai; și am văzut un val des coprinzând într'o noapte adâncă nevrednicile fapte ale nevrednicilor domni; și apoi iar zori senini — Tudor — și într'un târziu un cer atât de albastru, de părea o mare de peruzele, iar în depărtare încheagându-se în steag ale noastre trei culori, și sub el o icoană, un sfânt, pășea senin în istoria neamului înscriind cea mai măreață filă „Unire“.

Și într'o tăcere religioasă am auzit ridicându-se rând pe rând, vocea caldă, turburătoare, vorbind sufletului și inimei a bătrânului Danubiul și împletindu-se cu acea a blândeii Doine. În a lor glas orau frânturi de artă, străbătând spațiul și lăsând un ecou tremurând în aer. Se slăvea neamul!

Și a fost ceva mai mult decât mâinile cari au aplaudat măestrul cânt al dulcilor poeți, ...au fost inimile cari au tresărit și au bătut la unison.

Și trebuie s'o spun, d-l Bârsan în Danubiul... a jucat cel mai perfect dintre roțile sale. Felul cum a interpretat alte role lasă rece; liric însă, e un isvor de emoțiuni noi, necunoscute și-n după amiaza în care l'am văzut mi-a apărut fantastic, duios, blestemând și mângâind și am crezut că aud undă bătrânului fluviu spunând povestea neamului. Sunt nespus de fericită că am putut auzi „Carmen Seculare“ prin gura lui Bârsan și cred că am spus de ajuns.

Dar Doina? (d-na Bârsan). Un cuvânt și în el tot adevărul. „Doină, doină cântec dulce, când te-aud nu m'as mai duce...“

STIRILE ZILEI.

— 10 Februarie v.

Conferințele despărțământului Brașov al »Asociațiunii« se vor relua Dumineca viitoare. D-l prof. Tit Liviu Blaga, va vorbi Duminecă la oarele 6 p. m. în sala cea mare a gimnaziului român despre »Viața în Univers«.

Constituirea »Cercului Românilor de peste munți«. Duminecă după amiazi s'a

Fiindcă D. Coggio ni-a închiriat cometul său, el nu va mai fi numit Coggio, ci va purta numele tovarășului meu. Nota bene! Persoanele, cari plătesc taxa de călătorie după pot câștiga dreptul la o parte din toate stelele nouă. din sori, luni, comete, meteori, magazine de trăsnet și fulger, pe care poate că le vom descoperi. Pe oamenii, cari au de vânzare medicină patentată li facem atenți că luăm cu noi table de lemn de notat, provăzute și cu penzulă de notat. De aceste se poate folosi cineva în stele, iar noi vom fi prevenitori în privința condițiilor. Amicii înmormântării prin arderea cadavrelor se avertizează că noi vom călători în spre locuri ferbinți și și în astă privință facem condițiuni de tot acceptabile. Pentru alți domni este întreprinderea noastră o excursiune de plăcere, dar individual avem în vedere o afacere. Vom nizi a câștiga din cometul nostru cât se va putea de mult.

Informațiuni ulterioare relative la taxa facturilor și a pasagerilor se pot lua pe bord dela tovarășul meu, nu însă dela mine, de oarece eu nu iau răspundere asupra-mi mai curând în privința cometului până ce nu va fi deja cometul pe drum. Într'un timp ca cel prezent este necesar, ca spiritul meu să nu se împovăreze cu particularități de afaceri.

Trad. liberă de s. i.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

O călătorie de plăcere, rară.

De Mark Twain.

(Fine.)

Dupăce vom vizita cele mai renumite stele și grupuri de stele din sistemul nostru solar și vom lua în vedere în persoană cele mai îndepărtate schinte, pe care nici cele mai tari telescoape nu le pot descoperi pe firmanent, vom întreprinde cu puteri nouă și cu nou curagiu.

O călătorie uimitoare spre a descoperi norii enumerati ce se rostogolesc de jur împrejur și se bălăbănesc prin imensele pustietăți ale spațiului, care își întind deșerturile lor sărbătorești și imenzurabilitățile neînchipuit de mari în spațiul de bilioane peste bilioane peste marginea cea mai depărtată a umbrii telescopice, până ce prin comparare acest tablou mic schinteitor, spre care privim noi de pe pământ ni se pare o scipiteală fosforescentă slabă a amintirii noastre, pe care ciocul corăbiei unui călător prin regiunile tropicale îl însuflețește un moment și pe care o suprafață a mării fosforice de 10.000 de miluri și pierderea de timp plecticoasă de atunci, l'a cocoloșit în amintirea sa printr'un incident foarte trivial. Pentru

*) Tocmai rămășagurile și jocurile de câștig sunt, fără de cari nu pot trăi Americanii!

ținut la liceul particular al d-lor Clinciu și Popa din București întâia adunare a »Cercului Românilor de peste munți«, spre a se pune temelile definitive ale noii societăți, cu menirea de-a strânge legăturile între Români originari de peste munți și de a se interesa de lupta națională a fraților de acasă și de toate mișcările pur naționale. Au fost de față la adunarea de constituire mulți ardeleni din București, profesori, ingineri, avocați, doctori, comercianți, funcționari și meseriași. Sub presidenția de vârstă a d-lui prof. Borgovan, s'au cîtit și s'au discutat din nou statutele societății și s'au primit cu unanimitate, în redactarea lor definitivă. S'au luat pe urmă, hotărârile cu privire la propaganda pentru cerc și la organizarea lui.

Sesiunea primă a curții cu jurați în cauze penale va începe la tribunalul regesc în 2 Martie a. c. Până acuma sunt numai două cazuri mai puțin însemnate, cu cari vor avea să se ocupe jurații. Unul este o *incercare de omor ce-o făcu calfa de legător de cărți, Bende Arpad asupra amorozei sale Iulia Koncz, a doua zi după ce săvârșise un furt cu spargere în localul librăriei Grünfeld, de unde a furat 20 cor.* — Al doilea privește hoția comisă de feciorii Duțu George, Jinga Ion, Busuioc și Radu Pișcu, cari au atacat noaptea la gară pe un lucrător de fabrică, George Daniel, și l'au despoiat de cele 100 coroane, ce le avea la el. — Cauza criminală contra celor ce au încercat atentat, asupra avocatului din Zărnești, Dr. Nicolae Garoiu, încă n'a fost pusă la rând, dar se poate întâmpla, ca să fie și cercetarea asupra ei până atunci terminată.

Contra analfabeților. Vicarul *Til Bud* din Sighetul-Marmăției, îndeamnă prin circular pe învățătorii săi, să țină prelegeri pentru instruirea analfabeților. Pentru ușurarea lucrării, le-a împărțit 100 tabele de cetire, primite gratuit de la învățătorul Iuliu Vuia din Comlos, și pentru cei mai harnici promite două premii à 20 cor., unul dela sine, celălalt dela reuniunea învățătorilor.

Pentru victimele din Italia. D-l Ioan Procopiu, președintele sindicatului ziaristilor din România, a înmănat Duminecă, Ex. S. d-lui ministru al Italiei, suma de 20.186 lei 80, produsul subscripției ziarului »L'Independance Roumaine«, în folosul victimelor din Italia. D-l Procopiu a primit următoarea scrisoare din partea Ex. S. marchizului d'Incinsa:

Domnule Director! Am onoarea de a vă confirma primirea grațioasei d-v. scrisori cu data de azi, prin care a-ți avut bunăvoința de a-mi transmite suma de 20.186 lei, 80, produsul subscripției, pe care »L'Independance Roumaine« a binevoit s'o deschidă în folosul supraviețuitorilor cutremurilor din Sicilia și din Calabria. Inițiativa luată de onoratul d-v. ziar și terminii de frățescă simpatie, în care e concepută scrisoarea d-v. m'au mișcat adânc. În încercarea atât de dureroasă pe care a suferit-o Italia, sora ei, România i-a dat atâtea dovezi de iubire, încât eu nu mai găsesc cuvinte pentru a exprima sentimentele de recunoștință ale guvernului meu și pe ale mele personale. Dar vă rog să credeți, d-le director, că aceste sentimente sunt cele mai călduroase și pornește dela inimă. În numele nenorociților mei compatrioți vă rog să primiți cele mai vii ale lor mulțămite și să vă faceți, în ziarul d-v. interpretul lor pe lângă generoasele persoane, cari au participat la subscripție și cărora mi-ar fi greu de a le mulțami individual, fiind atât de mare numărul lor. Găsesc în același timp, cu plăcere prilejul de a vă prezenta, d-le director, asigurarea prea distinsei mele considerațiuni. Ministrul Italiei E. di Beccarie.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții:

Cu lista Nr. 122 (Alexandru Sabău, cl. I. com): Mihail Popovici, protopresbiter, 10 cor., George G. Ioanovits, comerciant, V. Săgârcean, forestier, Dr. Ioan Popovici, avocat, câte 5 cor., Văd. Netta Călcianariu, 2 cor. Zellina Iosif, oficiant, 1 cor. Iosif Paica, cassar comunal, 2 cor. Rudolf Österreich, notar, 1 cor. Walada Dezső, antreprenor, 1 cor. Iacob Peptea, oficiant, 2 cor. Petru Giurgiu, oficiant, 1 cor. George T. Petrovici, oficiant, 2 cor. Alex. Gogoltan, major în penzie, 2 cor. Elena Gogoltan, 1 cor. Iuliana de Stoica, 1 cor. Traian Hențu, învățător, 2 cor. Ilie Ciocă, oficiant, 2 cor. Suma: 45 cor.

Cu lista de colectă Nr. 125 (Colecțant Panteleimon Dobrea, cl. III): Galaction Bica, 30 bani, Vicențiu Ștefan 1 cor., Precup Dobrea 50 bani, Adămoiu, 50 bani, Gheorghe Dobrea 1 cor., Dela 3 școlari 32 bani. Suma totală: 362 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Correspondenți ruși în Balcani. În vederea evenimentelor din Balcani, principalele ziare rusești și-au trimis corespondenți particulari și militari pentru a ținea publicul în curent cu întâmplările.

O mare nenorocire pe mare. Vaporul »Președintele Roca«, care venia Sâmbătă dela țarmurile de miazăzi ale Argentinei și se ducea spre capitala Buenos-Ayres, s'a înecat între San-Antonio și Puerto-Madrin, în urma unui incendiu care s'a ivit pe bord în timpul călătoriei. Se crede că toți pasagerii, în număr de 200 și întregul echipaj au pierit, fiindcă »Președintele Roca« s'a înecat într'un timp foarte scurt.

Roosevelt se prepară pentru un nou voiaj. După 25 de ani consacrați vieții publice, la 4 Martie st. n. Roosevelt va părăsi America și va călători prin lumea largă doi ani deplin. În societatea a trei naturaliști eminenți și a fiului său, ex-președintele va studia posesiunile engleze din Africa. El va face o colecțiune de mamifere, reptile, păsări, insecte, etc., ce o va dăruia apoi muzeului național din Washington. În Europa va vizita trei capitale. La Berlin va ține o conferință despre centenarul înființării universității din Berlin. De aici se va duce la Paris, unde va ține în sala cea mare a Sorbonei o conferință despre viața și faptele marchizului de La Fayette. A treia conferință o va ține la Oxford. E de notat că Roosevelt va vorbi în limba țarilor, unde va ține conferințele. Ex-președintele va călători ca un simplu cetățean american. Dânsul nu vrea să fie primit cu ceremonii nicăieri și nu va solicita nici o audiență la nici un împărat sau rege. Suvenirile voiajului său le va publica un editor din Newyork în fascicole. Roosevelt e plătit 1 fr. 25 cuvântul.

Gând se va debata proiectul privitor la congruă? Organul oficial al partidului popular »Alkotmany« scrie în numărul său din urmă: »Guvernul ce e drept, a promis și a declarat, că după reforma dării urmează proiectul de congruă, dar a urgit înainte de vreme proiectul de recruți și din acest motiv s'a întrerupt și discuția privitoare la reforma dării. Afăm însă și aceasta o așteptăm și o pretindem necondiționat, ca proiectul de congruă să intre la dezbateră imediat după reforma dării. Partidul popular își va ști datorința și nu va suferi amănare deși nu crede, că guvernul ar avea de gând să amâne chestia aceasta.«

Sinodul parohial din Cernatul-Săcelelor.

Din partea mai multor parochieni aparținători bisericii din Cernatul-Săcelelor primim o corespondență mai lungă, în care se plâng în contra procedurii preotului Urdea în sinodul ținut la 25 Ianuarie vechiu. Ei învinuiesc pe preotul lor, că »trece peste cauze importante în fuga calului«, că »în sinoade nu se observă prescripțiile bisericești«, ci »totul se impune de Sfinția Sa neluându-se în considerare voința poporului«.

Astfel la sinodul din 25 Ianuarie v. preotul a trecut la finea liturghiei peste serviciul »chemării Duhului Sfânt«. A strigat cântărețului să cânte »Împărăție corească iar în mijlocul cântării a vestit celor prezenți că »astăzi vom ținea sinod«. S'au ales apoi »la comandă« Sfinției Sale biroul sinodal, epitropia, fără a-și bate mult capul cu »voința parochienilor«. Apoi corespondența continuă:

»Sosind la rând alegerea membrilor comitetului parohial, fără a lăsa cauza la dispoziția alegătorilor, Sfinția Sa cetește lista membrilor din comitetul vechiu și întrebă parochienii că »buni sunt aceștia și pe viitor?« la care întrebare singur își răspunde că »tot aceștia să rămână«. Din întâmplare, un membru din comitetul vechiu abizece pentru viitor, pe motivul, că dânsul în decursul anului prea puțin timp se află în comună, având afaceri în România. În urma acestei împrejurări, unul dintre parochieni propune pentru locul vacant pe d-l George Stoian, comerciant în comuna noastră, bărbat de frunte, din familie băstinașe seceleană, ba chiar nepot bun Sfinției Sale. Fără a fi cineva contra acestei propuneri, domnul președinte nu primește propunerea, acuzându-l pe candidat că e neputincios și nu poate participa la ședințele comitetului. Ce e drept d-l Stoian în urma unor întâmplări fatale, suferă de un picior; însă precum poate merge la Brașov în afaceri comerciale, tot așa de bine ar putea merge și la ședințele comitetului, cari se țin în școala confesională, aflătoare la o distanță de câțiva p și de locuința d-sale«.

Parochienii ne spun apoi că adevărata cauză, pentru care Sfinția Sa n'a primit în comitet pe d-l C. Stoian este, că acesta fiind un om inteligent și drept, nu vrea să joace după cântecul Sfinției Sale.

Sinodul s'a închis apoi, fără a se stabili complet lista membrilor comitetului parohial, fără ca epitropii noi aleși să se pronunțe că primesc însărcinarea ce li s'au dat, — ba din contră: unul dintre dânsii a declarat în fața tuturor că nu primește, iar celălalt încă nu și-a luat asupra sa angajamentul de epitrop. Notarul și bărbății de încredere asemenea au fost aleși numai cu numele, căci din cele pertractate nimic nu s'a luat în decursul sinodului la protocol.

De încheiere parochienii cer scutul venerabilului Consistor în contra procedurii preotului lor.

Voci din public.*)

În interesul adevărului subscrișii ne luăm voe a face câteva observări privitoare la unele părți ale articolului »Voci din public« — În atențiunea solidarității, apărut în ziarul D-v. dela 17 Febr. a. c. nr. 25, subseris de d-l Ioan Nistor membru în direcțiune și ca unul dintre cei mai competenți și buni cunoscători de cauză vă dăm următoarea declarațiune:

D-l Dr. Dionisie Roman advocat și dirigentul filialei »Racoțana« din Mediaș dela institutul nostru nu are nici un salariu fix, ci drept remunerație pentru frumoasele și multele d-sale servicii, ce le face institutului, se detrage odată pentru totdeauna, dela fește care împrumut nou — dară nu dela prolongire — sub titlu »bon de agentură« în favorul d-sale o sumă stabilită de direcțiune, din care și d-l Ioan Nistor încă face parte. Mărimea taxelor »Bon de agentură« și a speșelor de intabulare s'au stabilit taxative cu unanimitate — prin urmare și cu consimțământul d-lui Ioan Nistor — din partea direcțiunii atât pentru filiala noastră din Mediaș, cât și pentru filiala din Elisabetopole. Dela deciziunea aceasta a direcțiunii nici când și nici baremi cu un crucer nu s'a făcut abatere în favorul d-lui dirigent. Drept aceea declarăm de minciună și calunnie cuvintele:

»Că la filiala din Mediaș s'a calculat la suma de cor. 127.196 la 92 împrumuturi 1% mai puțin după cum a hotărât direcțiunea, ca în schimb să-și poată lua d-l Dr. Roman bonul său de agent mai mare.

La filiala »Racoțana« din Mediaș s'au respectat totdeauna deciziunile direcțiunii comunicate cu filiala și s'au calculat totdeauna atâtea % cu câte s'au votat împrumuturile. Ceva diferință la procentul amintit de d-l Ioan Nistor s'a aflat numai la unele prolongiri, dar nu la împrumuturi noi, unde i-ar compete d-lui dirigent bon de agentură; însă această diferință nu s'a ivit din vina d-lui dirigent, ci din cauza că împrumuturile așa au fost votate după cum s'au socotit interesele, iar deciziunea direcțiunii referitor la urcarea procentului amintit însuși prin neglijența d-lui Ioan Nistor ca fost contabil la centrală nu a fost comunicată cu filiala noastră. La prolongirea împrumuturilor d-lui dirigent nu-i compete nici o taxă, resp. nici un bon de agentură și prin urmare nici nu a ridicat d-sa sub acest titlu de când există »Racoțana« filiala din Mediaș nici un ban.

Minciună și calunnie e și afirmațiunea, că: »s'a lucrat la filiala din Mediaș cu l% mai mic decât cum a hotărât direcțiunea ca în schimb să-l ia dirigentul, a cărui principiu e — dar numai după părerea scrințită și după inima și simțul plin de răutate a d-lui Ioan Nistor membru în direcțiune — »bon de agentură« cât de mare«.

Neadevărul afirmațiunilor d-sale le dovedesc păuă la cea mai perfectă evidență — documentele institutului nostru, căci aproape din toate se poate vedea, că în loc de taxa stabilită din partea direcțiunii de cor. 250 bon de agentură, s'a detras nu mai mult, ci mai puțin, adică numai dela 50 fil. până la cor. 150 bon de agentură.

Prin urmare cu drept cuvânt se poate zice, că principul d-lui Dr. Dion. Roman dirigentul filialei »Racoțana« din Mediaș nu e cel stabilit cu cea mai mare rațiune de d-l Ioan Nistor membru în direcțiune, că: »bon de agentură« cât de mare »ci bon de agentură« cât de mic. În punctul acesta poate avea d-l Ioan Nistor dreptate, când zice că ne-am abătut dela deciziunea direcțiunii, dară aceasta am făcut-o însuși

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica aceasta Redacțiunea nu ia răspunderea.

la mandatul și autorizarea d-lui dirigent Dr. Roman, cărui totdeauna i-a zăcut la inimă înaintarea și prosperarea institutului nostru românesc și cu frumoase chemări pentru poporul român din cercurile acestea.

După cum arată bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1908 se poate vedea că în anul trecut a avut filiala »Racoțana« din Mediaș 921 cor. 95 fil. bon de agentură. Pentru aceasta sumă — credem noi și trebuie să creadă fește care om de omenie, și care știe ce însemnează a conduce un institut de bani, cari are atâtea îndvărituri cât are filiala noastră — nu e d-l dirigent de invidiat, dar cu atât mai puțin de calumniat, dacă luăm în considerare pe lângă responsabilitatea materială și morală și aceea, ce a lucrat și ce lucră și acum în continuu, cu o tărie de fier pentru înaintarea și prosperarea institutului nostru. Aceasta e starea adevărată a lucrurilor și subscrișii atât în persoană cât și cu documentele institutului nostru suntem gata ori și când afirmațiunile noastre a-le documenta.

Mediaș, 19 Febr. 1909.

Mihail Popovici, Marius Peculea,
cassar. contabil.

ULTIME ȘTIRI.

Oravița, 23 Febr. Candidatul național d-l George Pop de Băsești a fost primit eri cu mare entuziasm aici. Adunarea în care și-a rostit vorbirea de program, a fost condusă de protopopul Oraviței Alexandru Popoviciu. Au mai vorbit deputații Dr. Lucaciu și Dr. Ștefan Pop. De încheiere a vorbit avocatul Dr. Meșter. Adunarea a decurs fără nici un incident. Din Oravița d-l Pop a plecat în comuna Greovaț. Astăzi va vorbi d-l Pop în comunele Cacova, Comoriste și Forotic, iar mâine în Gornia, Secaș și Tievaniul mare.

Budapesta, 23 Febr. Ziarele maghiare leagă mari speranțe de audiența de astăzi ale miniștrilor Kossuth și Apponyi. Din contră zările vieneze sunt informate, că în audiențele de astăzi nu se va întâmpla nimic deosebit. O schimbare a situațiunii politice va urma deabea după ce se va ajunge la o înțelegere definitivă în cestiunea băncii.

Budapesta, 23 Febr. Ziarul »Stampa« din Belgrad află din sorginte sigură că Anglia are de gând să propună un tribunal arbitral compus din Anglia, Franța, Germania și Italia. Rusia și Austro-Ungaria, fiind state interesate în cauză, vor fi excluse. Îndatorirea acestui tribunal ar fi să apianeze conflictul dintre Austria și Serbia. Părțile vor trebui să declare mai întâi că se vor supune sentinței acestui tribunal. Serbia va prezenta acestui tribunal memoriul ei.

Viena, 23 Febr. La Bursa de aci se desmint știrile despre iminența unui războiu austro-sărb. Prin urmare vestea despre un ultimatum al Austro-Ungariei către Serbia e prematură. Cu toate acestea nu se contestă extrema gravitate a situațiunii. Sunt încă speranțe că lucrurile nu vor ajunge la un desnodământ sângerous.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

Se capetă pretutindenii

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Avis!

Publicațiunea de licitație apărută în „Gazeta Transilvaniei“ Numărul 25 și 27 pentru arândarea a 181 jugere 1280⁰ sub Nr. top 10.839, 40 și 41 din livadia cea mare de fân din Brașov, **se revoacă.**

Licitația se va ținea numai pentru arândarea Parcele de sub Nr. top. 10.477 — 19 jugere 238⁰ de lângă fosta moară Hesshaimer, în **28 Februarie la 3 care p. m.** în localul școlii froebeliane Martinsberg (strada lungă Nr. 71).

Brașov, 23 Februarie 1909.

G. Schiel,
Prediger.

In fiecare zi:
Knenwürstel proaspeți.
Suncă escelentă.
Costițe de porc fierte și nefierte.
Cele mai fine
Cărnuri afumate (mezeluri)
se capătă la
H. G. ZEIDNER,
Brașov, Strada Hirscher.

Anunț!

Se **caută 2 lucrători**, cari să țesutul pânzei de in cu mașina „Jacquard“ pentru Moldova (Bacău).
Doritorii să se adreseze la redacțiunea scestui ziar.

De vânzare.

VIN din viile proprii din Șiria. Se poate bea și fără apă minerală. Dus acasă 80 fil. litrul; en-gros la vie 40 fileri. Prof. **GYÖRKE,** Strada Fântânii Nr. 13.
(487,3—3.)

Fundată la 1876.
MO DERN I
Institut artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN
mai înainte Leopold Adler,
BRAȘOV,
Strada Porții Nr. 14.
MO DERN I
Lucru solid. — Prețuri solide.

Cel mai nou deposit de mobile
BRAȘOV, Strada Hirscher 7
(in casile lui **DAMIAN**)
cu prețurile cele mai ieftine.
Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapiter propriu. Lucrări nouă și reparațiuni prompt și curant.

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind
CORSET GRADEFONT
care este comod și modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confecționare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămiei Nr. 21

„NOIANA“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Noul-român (Oláh-Ujfalu).

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai Cassei de economii „NOIANA“, societate pe acții în Noul-român (Oláhujfalu), se invită la

a II-a Adunare generală ordinară,

care se va ținea în Noul-român (Oláhujfalu), în **22 Martie 1909**, la 10 a. m., în localitatea școlii confesionale, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării și designarea unui notariu și doi verificători.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și a acțiunilor prezentate.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, despre gestiunea anului 1908 și aprobarea bilanțului prezentat pe acel an.
4. Propunerea privitoare la împărțirea venitului curat.
5. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Acei acționari, cari voiesc a lua parte la adunarea generală ordinară, sunt îndatorati a-și prezenta acțiunile, conform statutelor, cu 1 zi înainte de adunare.

DIRECȚIUNEA.

Contul Bilanțului cu 31 Decembrie 1908. — Mérleg számla 1908. évi Dec. 31-ével.

ACTIVE — VAGYON:	Cor.	f.	PASIVE — TEHER:	Cor.	f.
Cassa în numărar — Készpénz	3795	22	Capital social — Rézvénytőke	42000	—
Cambii escomptate — Bank váltók 157380 —			Fond de rezervă — Tartalék alap	1456	38
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök	2960	—	Depozite spre fructificare — Betétek	60936	75
	160340		Reescompt — Vizszámitolás	47684	30
Mobilier — Felszerelés	1265	81	Diverse conturi creditoare — Különféle hitelezők	226	01
după amortizare — leírás után 10%	126	58	D vidende neridicate — Fel nem vett osztalékok	35	09
	1139	23	Scopuri de binefaceri — Jótékony célokra	15	37
Cont curent — Folyó számla	233	50	Interese trans. antiép. — Átmeneti kamatok	7200	88
			Profit net — Tiszta nyereség	5953	17
	165507	95		165507	95

Contul Profit și Perdere cu 31 Dec. 1908. — Nyereség- és Veszteség számla 1908. évi Dec. hó 31.

ESİTE — KIADÁS:	Cor.	f.	INTRATE — BEVÉTEL:	Cor.	f.
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
după depuneri — betétek után	1762	09	dela cambii escomptate — Leszámitolt váltók után	9578	33
după reescont. — Folyó számla után	2319	80	Imprumuturi hipotecare — Jelzálogos kölcsönök után	211	55
Spese — Költségek:			Dela întârzieri — Késedelmezésektől	1818	55
Spese de birou — Irodai költségek	628	45	Proviziuni — Jutalékok	2847	31
Salarii — Fizetések	1200	—			
Mărci de prezentă — Jelenléti díjak	582	10			
Chirie — Házbér	125	—			
Contribuțiune: — Adó:					
directă — egyenes	1582	35			
10% la inter. de depuneri —					
10% betéti kamatok után	176	20			
10% amortizare din mobilier — 10% fel-felszerelési törlesztés	126	58			
Profit net — Tiszta nyereség	5953	17			
	14455	74		14455	74

Noul-român (O.-Ujfalu), în 31 Decembrie 1908.

Membrii direcțiunii: — Az igazgatóság tagjai:

- Aurelian Negruț m. p.   Alesandru Bugner m. p.   Aurel Oprean m. p.   George Boeriu m. p.
președintele direcțiunii.
- Alesandru Comșia m. p.   Ioan Giurca m. p.   Lesmann Arnold m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és a könyvekkel összhangzásba találta.

Noul-român (O.-Ujfalu), în 31 Decembrie 1908.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság tagjai:

- Lazar Cocos m. p.   Iosif Streza m. p.   Petru Moldovan m. p.   Ioan Gliga m. p.
preș. c. supr.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din Strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imedat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fil. 1/2 litru — fil.	Fehérvő	„ 16 „ „ 14 „	Borszék	„ 28 „ „ 22 „
Borpatak	„ 12 „ „ — „	Felsőrákos Mária	„ 16 „ „ 14 „	Sztojka	„ 28 „ „ 22 „
Metild	„ 16 „ „ 14 „	Kászou Salutáris	1 litru 16 fil. 1/2 litru 14 fil.	Boholt	„ 26 „ „ 22 „
Borhegy	„ 16 „ „ 14 „	Horgász	„ 16 „ „ 14 „	Hargitta	„ 26 „ „ 22 „
Baross	„ 16 „ „ 14 „	Repati	„ 16 „ „ 14 „	Székelv-Selters	„ 26 „ „ 22 „
Eliópatak	„ 16 „ „ 14 „				

La cumpărare de 25 sticle oferăm servizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,10—150.)